

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X, narozený dne X
bytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2023, č. j.: MPSV-2023/254535-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2023, č. j. MPSV-2023/254535-911, jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 30. 10. 2023, č. j. 1767439/23/AB, kterým byla podle ust. § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „z.s.p.“), zamítnuta jeho žádost o přiznání dávky státní sociální podpory – příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2023.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že oprávněným úředním osobám ve dnech 16. 6. 2022 a 20. 9. 2022 sdělil, že z.s.p. ukládá podat na formuláři jen žádost, a nikoli doklady o příjmu a nákladech na bydlení. Žalovaný obdržel skeny výplatních pásek, oznámení o výši důchodů, dokladů o nákladech na bydlení i nájemní smlouvy. Podle publikace žalovaného „*Deštník proti drabotě*“ z října 2022 stačí doklady o příjmech a nákladech na bydlení naskenovat. Žalobce pokládá za nesmyslné, aby si musel dát potvrdit formulář, který sám vyplní, čímž poskytne souhlas ke zjištění a ověření údajů. Požadavek předkládání papírových formulářů je absurdní, když se do nich mají opisovat údaje z naskenovaných dokumentů. Souhlas k prověrce příjmů je dán již podpisem žádosti. Tvrdil-li žalovaný, že nebyla předložena nájemní smlouva, nýbrž jen smlouva o ubytování, přehlíží se tím současná bytová krize, k čemuž se vyjadřovala i bývalá veřejná ochránkyně práv. Žalobce navrhl zrušit napadené rozhodnutí za současného vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když shrnul průběh správního řízení. Žalobce nesplnil výzvu, aby doložil platnou nájemní či podnájemní smlouvu pro období od 1. 7. 2023 a vyplněné tiskopisy k výši příjmu za rozhodné období za sebe a osobu společně posuzovanou. Smlouva o ubytování není nájemní ani podnájemní smlouvou a doklady o zaplacení částky za ubytování nejsou dokladem ve smyslu ust. § 25 z.s.p., neboť se v nich nerozepisují položky nájemného, záloh a nákladů za plnění poskytovaná s užíváním bytu. Žalobce také nedoložil příjem za červen 2023. Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu a nevztahuje se na ubytování v objektu občanské ubytovny, v němž nejsou zkolaudovány byty. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 2. 8. 2023 podal žalobce u Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu žádost o poskytnutí příspěvku na bydlení.
5. Dne 18. 9. 2023 žalobce převzal výzvu Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 12. 9. 2023, č. j. 1478528/23/AB, aby ve smyslu ust. § 61 odst. 2 z.s.p. do osmi dnů předložil platnou nájemní smlouvu na období od 1. 7. 2023 s vyplněnými a podepsanými tiskopisy Dokladu o výši čtvrtletního příjmu za 2. čtvrtletí 2023 za svou osobu i za svou matku a Dokladu o výši nákladů na bydlení za 2. čtvrtletí 2023, jakož i doklady o úhradách nájmu, elektřiny a plynu za 2. čtvrtletí 2023. Ve výzvě byl žalobce poučen, že pokud nesplní povinnost předložit tyto dokumenty, dávka mu nebude přiznána.
6. Jelikož žalobce neosvědčil rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku příspěvku na bydlení, vydal prvoinstanční orgán rozhodnutí ze dne 30. 10. 2023, č. j.: 1767439/23/AB, kterým byla zamítnuta jeho žádost o přiznání dávky státní sociální podpory – příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2023.
7. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítal, že má-li ubytování charakter bydlení, jedná se o smlouvu o nájmu bytu dle ust. § 2235 občanského zákoníku. Prvoinstanční orgán vytýkal nevyplnění údajů o příjmech a nákladech na bydlení, nicméně povinnost vyplňovat formulář se vztahuje jen na tiskopis samotné žádosti. Údaje o nákladech za plyn a elektřinu provozovatel neposkytuje.

8. Žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí ze dne 6. 12. 2023, v jehož odůvodnění uvedl, že účastník řízení je povinen objasnit veškeré skutečnosti, které jsou rozhodné pro zjištění nároku na dávku státní sociální podpory. Dle žalovaného žalobce nedoložil doklady požadované ve výzvě ze dne 12. 9. 2023 potřebné pro vyhodnocení nároku na dávku, ačkoli k tomu byl písemně vyzván a byl upozorněn na následky nesplnění výzvy. Pokoj v penzionu nesplňuje podmínky definice bytu dle ust. § 24 odst. 5 z.s.p., a proto smlouva o ubytování není svojí povahou nájemní smlouvou. Žalovaný shrnul, že žalobci nelze přiznat nárok na příspěvek na bydlení.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas účastníci ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.
11. Podle ust. § 24 odst. 1 z.s.p., ve znění účinném do 31. 12. 2023, *nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který byt užívá, jestliže a) náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu vlastníka, nebo nájemce bytu a společně posuzovaných osob a koeficientu 0,30 a současně b) součin rozhodného příjmu a koeficientu 0,30 není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.*
12. Podle ust. § 61 odst. 2 z.s.p. *byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.*
13. Podle ust. § 68 odst. 1 z.s.p., ve znění účinném do 31. 12. 2023, *žádost o dávku musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem b) v případech, kdy je přiznání dávky podmíněno příjmem, 1. doklad o výši příjmu oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob v rozhodném období, nebo 2. identifikační údaje zaměstnavatele oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob, jde-li o příjem uvedený v § 5 odst. 1 písm. a) bodu 1, e) doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní nebo podnájemní smlouvy k celému bytu, služebnosti užívání celého bytu nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, doklad o výši nájemného a doklady o výši a nákladech uvedených v § 25 odst. 1 písm. c), jde-li o žádost o příspěvek na bydlení.*
14. Soud předesílá, že na rozhodnutí správního orgánu I. stupně a napadené rozhodnutí je nezbytné nahlížet jako na jeden celek. Při posouzení jejich obsahu zjistil, že obě rozhodnutí obsahují všechny základní náležitosti podle ust. § 68 s.ř.: výrokovou část, odůvodnění a poučení. Výroková část vždy obsahuje vymezení věci (jde o žádost o příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2023, popř. rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně), označení žalobce jako účastníka řízení i označení ustanovení, podle něhož bylo rozhodnuto. Odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně je sice stručné, přesto z něj srozumitelně vyplývá, že žalobce byl v řízení písemně vyzván k osvědčení rozhodných skutečností, a že byl upozorněn na to, že nesplnění této výzvy může mít za následek zamítnutí žádosti. Jelikož žalobce výzvě nevyhověl, správní orgán I. stupně bez osvědčení rozhodných skutečností žádost o dávku zamítl. Totožně průběh správního řízení

rekapituloval žalovaný. Ten se přitom v odůvodnění zabýval velmi podrobně skutečnostmi, které vyplývají ze správního spisu, konkrétně se jedná o náležitosti žádosti a o podmínky nároku na dávku - příspěvek na bydlení. Ačkoliv je odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobnější, nevyplývá z něj, že by v něm žalovaný zásadně změnil či dokonce nahrazoval úvahy správního orgánu I. stupně. Také žalovaný totiž dospěl k totožnému závěru jako správní orgán I. stupně, tedy že žalobce přes výzvu správního orgánu I. stupně neosvědčil rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku, její výši a výplatu, a že bez tohoto osvědčení nebylo možné o dávce rozhodnout. Napadené rozhodnutí a potažmo též rozhodnutí správního orgánu I. stupně netrpí žádnou vadou, která by měla za následek jeho nesrozumitelnost či nepřezkoumatelnost. Odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je přitom zcela ve shodě s obsahem správního spisu, z něhož uváděné skutečnosti vyplývají a mají v něm oporu.

15. Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 22. 3. 2017, č. j.: 3 Ads 90/2016-46, zabýval situací, kdy žadatel o dávku - příspěvek na bydlení na výzvu správního orgánu nedoložil rozhodné skutečnosti, a posuzoval, zda nevyhnutelným následkem nesplnění výzvy správního orgánu mělo být zamítnutí žádosti o dávku podle ust. § 61 odst. 2 z.s.p. Shledal, že *„stěžovatel nesplnil výzvu k osvědčení rozhodných skutečností. Vzhledem k tomu, že bez osvědčení těchto skutečností nebylo možné o dávce příspěvek na bydlení rozhodnout, žalovaný podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře zamítl žádost stěžovatele o dávku příspěvek na bydlení v souladu se zákonem. V této situaci se přitom jedná o jediný možný relevantní následek nesplnění výzvy, správní uvážení o jiném následku nesplnění výzvy zde není na místě.“*
16. Soud v této věci považuje za zásadní skutečnost, že žalobce ve lhůtě stanovené správním orgánem prvního stupně nesplnil jeho výzvu k doplnění a doložení požadovaných rozhodných skutečností a byl současně poučen o následcích jejího nesplnění. Odlišný názor žalobce na důvodnost takové výzvy přitom bez dalšího nemůže ospravedlnit včasné nesplnění povinností z ní vyplývajících.
17. Na s. 4 formuláře Žádosti o příspěvek na bydlení se výslovně uvádí, že *„každá ze společně posuzovaných osob, která vyplnila ANO v kolonce Příjmy, musí podat Doklad o výši čtvrtletního příjmu za příslušné kalendářní čtvrtletí.“* Rovněž se na shodném místě požaduje předložení dokladu o tom, že je byt užíván na základě nájemní smlouvy, podnájemní smlouvy, smlouvy o zřízení služebnosti k užívání celého bytu nebo na základě vlastnictví nemovitosti. Formulář Dokladu o výši čtvrtletního příjmu je k dispozici na webových stránkách žalovaného. Žalobce příslušné formuláře nezaslal ani elektronicky, nelze tudíž akceptovat jeho námitku, že se k jeho osobě přistupuje rozdílně oproti jiným žadatelům. Z ničeho též nevyplývá, že by žadatelé o příspěvek na bydlení byli zproštěni povinnosti vyplňovat formulář Dokladu o výši čtvrtletního příjmu. Shodné platí i o formuláři Dokladu o výši nákladů na bydlení. Z formulářů by bylo patrné doložení veškerých rozhodných skutečností, takto žalobce pouze souhrnně sdělil výši příjmů (i nákladů), aniž by výslovně uváděl, že nějaký typ příjmu nemá, nebylo tak zjevné, zda žalobce pamatoval na všechny příjmy, což by se v případě řádného vyplnění formuláře nemohlo stát. Žalobce tudíž především nedoložil všechny požadované skutečnosti, k čemuž by mu využití formulářů napomohlo. Na s. 4 formuláře Žádosti o příspěvek na bydlení se též požaduje předložení dokladu o užívání bytu na základě nájemní smlouvy, podnájemní smlouvy, smlouvy o zřízení služebnosti k užívání celého bytu nebo na základě vlastnictví nemovitosti, nikoliv však na základě smlouvy o ubytování; formulář je navíc třeba přiložit ke každé žádosti zvlášť.

Soud neshledal pochybení ani stran závěru o nemožnosti aplikovat ust. § 24 odst. 5 z.s.p. na bydlení v penzionu tak, jak byl žalovaným učiněn na s. 5 a 6 napadeného rozhodnutí.

18. Z ničeho nevyplývá, že by se správní orgány dopustily v žalobcově věci takových procesních vad, jež by měly vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Skutkový stav byl spolehlivě zjištěn, žalobce se mohl ke všemu podstatnému vyjádřit a doplnit podklady, bylo pečlivě přihlíženo ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a napadené rozhodnutí nepostrádá řádné odůvodnění.
19. Podstatou věci bylo zamítnutí žádosti o dávku pro nevyhovění výzvě správního orgánu, není proto v tomto řízení podstatná případná protiústavnost neexistence zákona o sociálním bydlení; zákon zcela jednoznačně neumožňuje smlouvu o ubytování uznat za nájemní smlouvu pro účely z.s.p. (vizte výše zmíněný § 24 odst. 5 z.s.p.) bez ohledu na to, jak by tomu bylo v soukromém právu dle občanského zákoníku, vůči němuž je stran příspěvku na bydlení úprava z.s.p. speciální, a proto se aplikuje přednostně.
20. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému nenáleží podle zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 15. července 2024

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce